

RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 63.631/1
van 2 juli 2018

over

een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering 'houdende
definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk
uitvoeringsplan 'Moervaartvallei fase 1''

Op 31 mei 2018 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering ‘houdende definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Moervaartvallei fase 1'’.

Het ontwerp is door de eerste kamer onderzocht op 28 juni 2018. De kamer was samengesteld uit Wilfried VAN VAERENBERGH, staatsraad, voorzitter, Chantal BAMPS en Wouter PAS, staatsraden, Michel TISON en Johan PUT, assessoren, en Greet VERBERCKMOES, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Pierrot T’KINDT, auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 2 juli 2018.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING EN RECHTSGROND VAN HET ONTWERP

2.1. Het om advies voorgelegde ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering strekt ertoe het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan ‘Moervaartvallei fase 1’ definitief vast te stellen.

2.2. Het plangebied omvat gebieden met de volgende bestemmingen: agrarisch gebied, bouwvrij agrarisch gebied, natuurgebied, bosgebied, gemengd openruimtegebied met en zonder cultuurhistorische waarde, landelijk woongebied gebied met cultuurhistorische waarde, recreatiegebied en gebied voor waterweginfrastructuur (artikelen 1 tot 8 en 16 van de stedenbouwkundige voorschriften, gevoegd als bijlage II bij het ontworpen besluit). Delen van het agrarisch gebied en het recreatiegebied zijn in overdruk aangeduid als natuurverwevingsgebied (artikelen 1.5 en 8.3 van de stedenbouwkundige voorschriften), delen van het natuurgebied en het gemengd openruimtegebied met cultuurhistorische waarde vormen in overdruk een Grote Eenheid Natuur of een Grote Eenheid Natuur in Ontwikkeling (artikelen 3.3, 3.4 en 5.4 van de stedenbouwkundige voorschriften). Het gedeelte van het plangebied dat samenvalt met de bij ministerieel besluit van 18 december 2009 definitief aangeduide ankerplaats ‘Moervaartdepressie’, wordt in overdruk afgebakend als erfgoedlandschap (artikel 9 van de stedenbouwkundige voorschriften). Verder wordt met onderscheiden punt-, lijn- en vlaksymbolen voorzien in de aanduiding in overdruk van markante gebouwen en constructies, houtig erfgoed, cultuurhistorisch waardevolle dreven, een lijnvormig erfgoedelement, een cultuurhistorisch waardevol landschapsrelict en een voormalig spoorwegtracé, die dienen te worden behouden (artikelen 10 tot 15 van de stedenbouwkundige voorschriften). Ten slotte worden met symboolaanduidingen in overdruk ook nog een leidingstraat, een enkelvoudige leiding, een bestaande hoogspanningsleiding en te behouden pompgemalen aangegeven (artikelen 17 tot 20 van de stedenbouwkundige voorschriften).

3.1. Rechtsgrond voor de ontworpen regeling wordt hoofdzakelijk geboden door artikel 2.2.7, § 7 (niet: “§ 1”), eerste lid, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (hierna: VCRO), gelezen in samenhang met artikel 66, tweede lid, van het decreet van 1 juli 2016 ‘tot wijziging van de regelgeving voor ruimtelijke uitvoeringsplannen teneinde de planmilieueffectrapportage en andere effectbeoordelingen in het planningsproces voor ruimtelijke uitvoeringsplannen te integreren door wijziging van diverse decreten’.¹ Met toepassing daarvan

---

¹ Het betreft immers de eerstgenoemde bepaling zoals ze geldt vóór de vervanging ervan bij het laatstgenoemde decreet van 1 juli 2016. Dat volgt uit artikel 66, tweede lid, van dat wijzigingsdecreet, op grond waarvan de Vlaamse Regering bepaalt hoe de inwerkingtreding van het decreet verloopt voor lopende planningsprocessen voor ruimtelijke uitvoeringsplannen, en de overgangsbepalingen die ter uitvoering daarvan zijn opgenomen in artikel 25 van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 februari 2017 ‘betreffende het geïntegreerde planningsproces voor ruimtelijke uitvoeringsplannen, planmilieueffectrapportage, ruimtelijke veiligheidsrapportage en andere effectbeoordelingen’. In de aanhef van het ontworpen besluit wordt mede verwezen naar voormeld artikel 66,

stelt de Vlaamse Regering het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan definitief vast binnen honderdtachtig dagen na het einde van het openbaar onderzoek. Overeenkomstig artikel 2.2.7, § 7, vierde lid, VCRO heeft de Vlaamse Regering de termijn voor de vaststelling van het voorliggende plan op 27 april 2018 evenwel met zestig dagen verlengd.

3.2. Voor zover de delen van het plangebied die tot natuurgebied worden bestemd in de stedenbouwkundige voorschriften worden aangeduid als zones waar een recht van voorkoop geldt, en wordt bepaald welk bestuur met dat voorkooprecht wordt begunstigd en welke geldingsduur het heeft, wordt ook uitvoering gegeven aan artikel 2.4.1, eerste, derde en zevende lid, VCRO.²

3.3. Voorts vindt het ontworpen besluit tevens rechtsgrond in de volgende bepalingen van het decreet van 21 oktober 1997 ‘betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu’:

– artikel 13, §§ 1 en 3, respectievelijk voor zover met bepaalde stedenbouwkundige voorschriften wordt voorzien in maatregelen gericht op de instandhouding, het herstel en de ontwikkeling van de natuur, het natuurlijke milieu en de landschapswaarden, en daarbij de uitvoering van bepaalde activiteiten wordt onderworpen aan voorwaarden;³

– artikel 17, § 3, eerste lid, voor zover in het plan gebiedsdelen in overdruk worden aangeduid als Grote Eenheid Natuur (GEN) of Grote Eenheid Natuur in Ontwikkeling (GENO);⁴

– artikel 18, voor zover met bepaalde stedenbouwkundige voorschriften wordt voorzien in maatregelen die, binnen het VEN (Vlaams Ecologisch Netwerk), strekken tot een beheer van de waterhuishouding gericht op de verwezenlijking van een duurzaam ecologisch functioneren van een watersysteem dat bij de bestaande of beoogde natuur behoort;⁵

– artikel 25, § 1, voor zover met bepaalde stedenbouwkundige voorschriften wordt voorzien in maatregelen om in de GEN, bij voorrang ten opzichte van de andere functies in het gebied, en in de GENO, rekening houdend met de overige functies in het gebied, de natuur en het natuurlijke milieu te behouden, te herstellen en te ontwikkelen;⁶

---

tweede lid, van het decreet van 1 juli 2016 en ook nog melding gemaakt van voormeld artikel 25 van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 februari 2017.

² Zie artikel 3.5 van de stedenbouwkundige voorschriften.

³ Zie de artikelen 3.1, 4.1, 5.1, 7.1, 11 en 12 van de stedenbouwkundige voorschriften.

⁴ Zie de artikelen 3.3, 3.4 en 5.4 van de stedenbouwkundige voorschriften, alsook de daarbij horende aanduidingen op het grafisch plan (bijlage I bij het ontworpen besluit).

⁵ Zie de artikelen 3.2 en 5.3 van de stedenbouwkundige voorschriften, inzonderheid het tweede streepje van de opsomming in het eerste lid, gelet op de bijbehorende toelichting over verbetering van de verbindingsfunctie van waterlopen.

⁶ Zie de artikelen 3.1 en 5.1 van de stedenbouwkundige voorschriften, die mede kunnen worden geacht maatregelen in te houden in de zin van de genoemde paragraaf.

– artikel 27, § 3, eerste lid, voor zover in het plan bepaalde gebiedsdelen in overdruk worden aangeduid als natuurverwevingsgebied;⁷

– artikel 28, voor zover met de stedenbouwkundige voorschriften in natuurverwevingsgebied wordt voorzien in maatregelen om de bestaande natuur te beschermen en te ontwikkelen;⁸

– artikel 36ter, §§ 1, eerste lid, 2, eerste lid, en 4, respectievelijk voor zover met bepaalde stedenbouwkundige voorschriften instandhoudingsmaatregelen worden genomen binnen een speciale beschermingszone, wordt voorzien in maatregelen ter vermijding in die zone van elke verslechtering van de natuurkwaliteit en het natuurlijke milieu van habitats, alsook van elke betekenisvolle verstoring van een beschermde soort, en er door voorwaarden op te leggen zorg voor wordt gedragen dat er geen betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van een speciale beschermingszone kan ontstaan.⁹

3.4. Voor zover de stedenbouwkundige voorschriften maatregelen bevatten in het kader van de watertoets, vormt ook artikel 8, § 1, eerste lid, van het decreet van 18 juli 2003 ‘betreffende het integraal waterbeleid’ rechtsgrond voor het ontworpen besluit.¹⁰

3.5. Ten slotte bieden ook nog de artikelen 6.5.1 en 6.5.3, tweede en derde lid, van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 rechtsgrond, voor zover in het voorliggende plan in overdruk een erfgoedlandschap wordt afgebakend, doordat maatregelen worden genomen om te voldoen aan de zorgplicht die met betrekking tot als erfgoedlandschap aangeduid gebied op de administratieve overheid rust en wordt aangegeven hoe met die plicht wordt rekening gehouden.¹¹

VORMVEREISTEN

4. De zogenaamde plan-MER-plicht wordt geregeld bij hoofdstuk II (“Milieueffectrapportage over plannen en programma’s”) van titel IV van het decreet van 5 april 1995 ‘houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid’.

---

⁷ Zie de artikelen 1.5, eerste lid, en 8.3, eerste lid, van de stedenbouwkundige voorschriften, alsook de daarbij horende aanduidingen op het grafisch plan.

⁸ Zie de artikelen 1.5, tweede lid, en 8.3, tweede lid, van de stedenbouwkundige voorschriften.

⁹ Zie de artikelen 1.5, tweede lid, inzonderheid laatste streepje, 3.1, 5.1 en 8.3, tweede lid, in het bijzonder de twee laatste streepjes, van de stedenbouwkundige voorschriften.

¹⁰ Zie bijvoorbeeld de artikelen 1.4 en 2.2 van de stedenbouwkundige voorschriften en de vermelding in de toelichtingsnota, tekst (bijlage IIIa bij het ontworpen besluit), p. 84, nr. 8.4, dat “[g]elet op de specifieke stedenbouwkundige voorschriften die m.b.t. de waterbergingsfunctie van het gebied opgenomen zijn en die het behoud van het waterbergend vermogen garanderen, kan gesteld worden dat het plan in overeenstemming is met de doelstellingen vanuit het integraal waterbeleid”.

¹¹ Zie respectievelijk artikel 9 en de artikelen 10 tot 15 en 20 van de stedenbouwkundige voorschriften.

Uit artikel 4.2.1, eerste lid, van dat decreet volgt dat de regels inzake milieueffectrapportage over plannen (en programma's) van toepassing zijn op ieder plan¹² dat het kader vormt voor de toekenning van een vergunning voor een project.¹³

Artikel 4.2.3, § 3, van hetzelfde decreet bepaalt evenwel het volgende:

“Voor een plan of programma, dat overeenkomstig artikel 4.2.1 onder het toepassingsgebied van dit hoofdstuk valt, en dat het gebruik bepaalt van een klein gebied op lokaal niveau of een kleine wijziging inhoudt, moet geen plan-MER worden opgemaakt voor zover de initiatiefnemer aan de hand van de criteria die worden omschreven in bijlage I, die bij dit decreet is gevoegd, aantoont dat het plan of programma geen aanzienlijke milieueffecten kan hebben. De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen betreffende de beoordeling van de aanwezigheid van aanzienlijke milieueffecten.”

Er is een onderzoek tot milieueffectrapportage uitgevoerd, waarvan de conclusie – dat het voorgenomen plan geen aanleiding geeft tot aanzienlijke milieugevolgen en dat de opmaak van een plan-MER niet nodig is – door de dienst Milieueffectrapportagebeheer van de afdeling Gebiedsontwikkeling, Omgevingsplanning en -projecten van het Departement Omgeving op 28 juni 2017 is goedgekeurd. Dat onderzoek tot milieueffectrapportage is opgenomen in de toelichtingsnota bij het ontworpen besluit.¹⁴

¹² In artikel 4.1.1, § 1, 4°, van het decreet wordt “plan of programma” als volgt gedefinieerd: “plan of programma, met inbegrip van die welke door de Europese Unie worden medegefinancierd, alsook de wijzigingen ervan, dat:

a) door een instantie op regionaal, provinciaal of lokaal niveau wordt opgesteld en/of vastgesteld of dat door een instantie wordt opgesteld om middels een wetgevingsprocedure door het Vlaams Parlement of de Vlaamse Regering te worden vastgesteld;

en

b) op grond van decretale of van bestuursrechtelijke bepalingen is voorgeschreven.”

¹³ Krachtens artikel 4.1.1, § 1, 5°, van het decreet wordt onder “project” verstaan:

“a) een voorgenomen vergunningsplichtige activiteit of een vergunningsplichtige activiteit die moet worden hervergund bij het verstrijken van de geldigheidsduur van de lopende vergunning en die bestaat uit:

- de uitvoering van bouwwerken, de totstandbrenging en in voorkomend geval de exploitatie van andere installaties, werkzaamheden of andere ingrepen in het milieu, inclusief de grondwaterwinningen en de ingrepen voor de ontginning van natuurlijke rijkdommen; of

- de exploitatie van een inrichting; dit is het hele door een exploitant beheerde gebied waar gevaarlijke stoffen aanwezig zijn in een of meer installaties, met inbegrip van gemeenschappelijke of bijbehorende infrastructuur of activiteiten;

of

b) een voorgenomen activiteit met negatieve gevolgen voor het milieu die wordt meegefinancierd door het Vlaamse Gewest of de Vlaamse Gemeenschap in het kader van de internationale samenwerking.”

¹⁴ Zie de toelichtingsnota, tekst, p. 65-79, nr. 8.1, alsook de aanhef van het ontworpen besluit, achttiende verwijzing en zesde en twaalfde overweging.

5. Het plangebied valt gedeeltelijk samen met een deel van een Habitatrictlijngebied.¹⁵

De toelichtingsnota bevat een “[o]nderzoek naar de noodzaak tot passende beoordeling ten aanzien van als speciale beschermingszones te beschouwen gebieden”, waarvan de uitkomst is “dat het niet om een plan gaat dat een betekenisvolle aantasting van de soorten en habitats van de vogel- en habitatrictlijngebieden kan veroorzaken en dus niet onderworpen moet worden aan een passende beoordeling in de zin van artikel 36*ter* van het natuurdecreet”.¹⁶

6. Artikel 2.2.6, § 1, zesde lid, VCRO¹⁷ luidt:

“Als het voorontwerp van gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan beantwoordt aan de criteria, bepaald in toepassing van artikel 4.4.1., § 2, van het decreet van 5 april 1995 houdende de algemene bepalingen van het milieubeleid, stellen de door de Vlaamse regering aangewezen diensten ten laatste tijdens de plenaire vergadering dat het voorontwerp het voorwerp vormt van een ruimtelijk veiligheidsrapport, tenzij het voorontwerp zo wordt gewijzigd dat het niet meer aan de bedoelde criteria beantwoordt.”

Luidens artikel 4.4.1, § 2, van het decreet van 5 april 1995¹⁸ stelt de Vlaamse Regering de criteria vast op basis waarvan de administratie beslist of de opmaak van een ruimtelijk veiligheidsrapport al dan niet vereist is. Die criteria zijn, in de vorm van een stroomdiagram met toelichting, opgenomen in de bijlage bij het besluit van de Vlaamse Regering van 26 januari 2007 ‘houdende nadere regels inzake de ruimtelijke veiligheidsrapportage’.

De dienst Veiligheidsrapportering van de afdeling Milieu-, Natuur- en Energiebeleid van het (voormalige) Departement Leefmilieu, Natuur en Energie heeft op 1 maart 2017 beslist dat de opmaak van een ruimtelijk veiligheidsrapport voor het voorliggende plan niet vereist is.¹⁹

7. Met toepassing van artikel 8, § 5, tweede lid, 1°, van het decreet van 18 juli 2003 is met betrekking tot het ontworpen plan de watertoets uitgevoerd, die is opgenomen in de toelichtingsnota.²⁰

---

¹⁵ Zie de toelichtingsnota, tekst, p. 54 en 79, alsook kaart 3.

¹⁶ Zie de toelichtingsnota, tekst, p. 79-83, nr. 8.2, alsook de aanhef van het ontworpen besluit, zeventiende verwijzing en vierde en tiende overweging.

¹⁷ Zoals dat lid geldt vóór de vervanging ervan bij het decreet van 1 juli 2016 (zie voetnoot 1).

¹⁸ Zoals die paragraaf geldt vóór de vervanging ervan bij het decreet van 1 juli 2016 (zie voetnoot 1).

¹⁹ Zie de toelichtingsnota, tekst, p. 84, nr. 8.3, alsook de aanhef van het ontworpen besluit, zestiende verwijzing.

²⁰ Zie de toelichtingsnota, tekst, p. 84-88, nr. 8.4, alsook de aanhef van het ontworpen besluit, negentiende verwijzing.

8. De Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening – Onroerend Erfgoed (SARO) heeft op 26 april 2017 op grond van artikel 2.2.6, § 1, tweede lid, VCRO²¹ advies uitgebracht over het voorontwerp van het voorliggende plan.²²

9. Voor het overige heeft het ontwerp van het voorliggende plan de in artikel 2.2.7 VCRO²³ bepaalde procedure doorlopen: de voorlopige vaststelling vond plaats bij besluit van de Vlaamse Regering van 14 juli 2017 en het openbaar onderzoek liep van 12 september 2017 tot 10 november 2017. Er zijn adviezen gegeven door de bevoegde provincieraad en door betrokken gemeenten.²⁴

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Aanhef

10. Uit de bespreking van de rechtsgrond volgt dat in de aanhef van het ontworpen besluit de verwijzingen naar de rechtsgrond biedende bepalingen dienen te worden aangepast.

11. Zoals hiervoor reeds vermeld, heeft de Vlaamse Regering beslist om de termijn voor de definitieve vaststelling van het voorliggende plan met zestig dagen te verlengen. Van de naleving van dat voorgeschreven vormvereiste dient melding te worden gemaakt in de aanhef van het ontworpen besluit.

Artikel 1

12. Aangezien het ontworpen besluit strekt tot de definitieve vaststelling van het desbetreffende gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan, moeten in elk lid van artikel 1 van dat besluit de woorden “ontwerp van” telkens worden weggelaten.

Bijlage II – Stedenbouwkundige voorschriften

Algemene opmerkingen

13.1. Artikel 2.2.2, § 1, vierde lid, VCRO²⁵ bepaalt dat het grafisch plan dat aangeeft voor welk gebied of welke gebieden een ruimtelijk uitvoeringsplan van toepassing is, en de erbij horende stedenbouwkundige voorschriften verordenende kracht hebben. In het ontworpen besluit zijn het grafisch plan en de stedenbouwkundige voorschriften opgenomen in respectievelijk

---

²¹ Zoals dat lid geldt vóór de vervanging ervan bij het decreet van 1 juli 2016 (zie voetnoot 1).

²² Zie de aanhef van het ontworpen besluit, eenentwintigste verwijzing.

²³ Zoals dat artikel geldt vóór de vervanging ervan bij het decreet van 1 juli 2016 (zie voetnoot 1).

²⁴ Zie de aanhef van het ontworpen besluit, tweeëntwintigste tot vierentwintigste verwijzing.

²⁵ Zoals dat lid geldt vóór de vervanging ervan bij het decreet van 1 juli 2016 (zie voetnoot 1). Hetzelfde is het geval voor de bepalingen van de VCRO die verder in deze opmerking worden genoemd.

bijlage I en II ervan, welke in artikel 1, tweede lid, van het ontworpen besluit, overeenkomstig voornoemd artikel 2.2.2, § 1, vierde lid, als “normatieve delen” worden omschreven. De toelichting bij de stedenbouwkundige voorschriften heeft daarentegen geen verordenende kracht. In het ontworpen besluit is die toelichting opgenomen in een “toelichtingsnota” (bijlage III), die in artikel 1, derde lid, van het ontworpen besluit als “niet-normatief” wordt omschreven. Uit dit onderscheid volgt dat de bepalingen die zijn opgenomen in de toelichtingsnota, in tegenstelling tot de stedenbouwkundige voorschriften, slechts een verduidelijkende of concretiserende waarde hebben, in geen geval verordenend van aard zijn en bijgevolg niet in rechte afdwingbaar zijn.

Met dit onderscheid dient reeds rekening te worden gehouden bij het voorlopig vaststellen van het ontwerp van gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan, met toepassing van artikel 2.2.7, § 1, eerste lid, VCRO, gelet op het gegeven dat bij de definitieve vaststelling van het plan, ten opzichte van het voorlopig vastgestelde plan, nog slechts wijzigingen kunnen worden aangebracht die gebaseerd zijn op of voortvloeien uit de tijdens het openbaar onderzoek geformuleerde adviezen, opmerkingen en bezwaren (artikel 2.2.7, § 7, tweede lid, VCRO). Hieruit volgt dat, bij de definitieve vaststelling van het plan, in de stedenbouwkundige voorschriften, die, overeenkomstig artikel 2.2.2, § 1, eerste lid, 2°, VCRO, een onderdeel zijn van het plan, nog enkel wijzigingen kunnen worden aangebracht in voormelde zin.

Vastgesteld dient dat met het onderscheid tussen de verordenende en niet-verordenende delen van een ruimtelijk uitvoeringsplan niet steeds op een zorgvuldige wijze wordt omgegaan, nu de toelichtingsnota bij een plan soms bepalingen bevat die, door de aangelegenheid waarop ze betrekking hebben en door de wijze waarop ze zijn geformuleerd, kennelijk bedoeld zijn om een verordenend karakter te hebben. Spijts het ogenschijnlijk verordenende karakter van deze bepalingen, dienen ze evenwel te worden aangemerkt als niet-normatief, aangezien ze slechts zijn opgenomen in de toelichting bij de bedoelde stedenbouwkundige voorschriften en enkel de bepalingen die formeel zijn opgenomen in de stedenbouwkundige voorschriften als zijnde van verordenende aard kunnen worden beschouwd.

13.2. Een voorbeeld daarvan in het voorliggende plan is de opgave van voorbeelden van binnen respectievelijk natuurgebied en bosgebied toegelaten gebouwen en constructies in de toelichting bij de artikelen 3.1 en 4.1 van de stedenbouwkundige voorschriften.²⁶ Die opgave vereist dat in de stedenbouwkundige voorschriften zelf uitdrukking wordt gegeven aan het principe van de toelaatbaarheid van die gebouwen en constructies,²⁷ wat met betrekking tot de voormelde artikelen onvoldoende het geval is.

---

²⁶ Zie de desbetreffende vermeldingen in de toelichtingsnota, tekst, respectievelijk p. 94, in de rubriek “Toelichting bij de bepalingen m.b.t. natuur”, en p. 95, in de rubriek “Toelichting bij de bepalingen m.b.t. bos”.

²⁷ Vgl. wat is bepaald voor “kleinschalige infrastructuur in functie van de sociale, educatieve en recreatieve functie” van het natuurgebied en het bosgebied in respectievelijk artikel 3.1, derde lid, en artikel 4.1, vierde lid, van de stedenbouwkundige voorschriften zelf. Vgl. ook artikel 4.2, tweede lid, van die voorschriften voor de deelgebieden die zijn aangeduid als gemengd openruimtegebied met cultuurhistorische waarde.

14. De redactie van de stedenbouwkundige voorschriften dient nog te worden nagezien.²⁸

Artikel 1

15. In de laatste zin van artikel 1.2 van de stedenbouwkundige voorschriften wordt inzake de aanwezigheid in agrarisch gebied van aan de landbouw verwante bedrijven bepaald dat verwerking van producten is uitgesloten, met uitzondering van mestbehandeling en mestvergistings. Die zin strookt echter niet met de toelichting bij dat artikel, waarin voor de bepalingen over de aan landbouw verwante bedrijven wordt vermeld dat “[l]okale toeleverende en verwerkende bedrijven met een ruimtelijk-functionele relatie met de landbouw”, waarvan een omschrijving wordt gegeven die mede “de verwerking van landbouwproducten afkomstig van de beroepslandbouwactiviteiten in de omgeving” omvat, “[i]n het agrarisch gebied kunnen (...) toegelaten worden als functiewijziging in bestaande hoofdzakelijk vergunde constructies”.²⁹

Hoewel mag worden aangenomen dat de inhoud van de stedenbouwkundige voorschriften voorrang heeft op de inhoud van de toelichting, gelet op het respectievelijk verordenende en niet-verordenende karakter ervan, wordt die discrepantie toch het best weggewerkt.

Artikel 4

16. Om een doorlopende nummering te verkrijgen dient artikel 4.3 van de stedenbouwkundige voorschriften te worden vernummerd tot artikel 4.2 en aan het begin van het tweede lid van dat artikel moet dan ook uitsluitend worden verwezen naar “De in artikel 4.1 genoemde handelingen” (niet: “De in artikel 4.1 tot 4.2 genoemde handelingen”).

Artikel 5

17. Het is onduidelijk waarom het eerste lid van artikel 5.3 van de stedenbouwkundige voorschriften eindigt met de woorden “voor zover de technieken van natuurtechnische milieubouw worden gehanteerd”, terwijl die woorden niet voorkomen in het voor het overige nochtans geheel gelijklopend geredigeerde eerste lid van de artikelen 1.4, 2.2, 3.2, 4.3 (lees: 4.2), 7.3 en 8.2 van die voorschriften.

---

²⁸ Zo schrijve men in het tweede lid van artikel 11, zoals in het tweede lid van de artikelen 10 en 12, “Alle handelingen nodig of nuttig voor (...) zijn toegelaten” (niet: “Alle handelingen nodig of nuttig voor (...) is toegelaten”), en in het tweede lid van de artikelen 13 en 15, zoals in het tweede lid van artikel 14, “Alle handelingen die nodig of nuttig zijn om (...) zijn toegelaten” (niet: “Alle handelingen nodig of nuttig zijn om (...) zijn toegelaten”).

²⁹ Zie de toelichtingsnota, tekst, p. 91.

Ingeval dergelijke bewoordingen worden gebruikt, is het, ter wille van de rechtszekerheid, raadzaam om in de toelichting bij de desbetreffende bepaling(en) nader te omschrijven wat valt te verstaan onder “technieken van natuurtechnische milieubouw”.³⁰

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Greet VERBERCKMOES

Wilfried VAN VAERENBERGH

---

³⁰ Zoals ook het geval is in de typevoorschriften voor gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen waarin die bewoordingen voorkomen.